

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ
Կիրակօթեայ Դպրոցի
ամսաթերթ

Ապրիլ 2006

ԺԳ տարի թիւ 8

Մ Ա
Ա Ր
Շ Զ
Տ Ա
Գ Գ
Ո Ա
Շ Ո
Ո Ւ
Ց Ն
Ւ Ւ
Ւ Ւ

Խոր վիրապ. ամենէն աւելի ծանօթ է իր Սուրբ Գրիգոր լուսաւորչի 13 անրնդմէջ տարիներու բանտառեղին : Հայաստանեաց Եկեղեցին սուրբին վիրապ մուտքի տօնը այս տարի կը յիշատակէ Ապրիլ 1-ին :

Այս թիւով . . .

«Ի՞նչ է հաւատքը: Հայատք՝ կը նշանակէ վատահ ըլլալ այն բաներուն՝ որոնց կը յուսանք եւ համոզուած ըլլալ այն բաներուն՝ որոնք չեն երեխր»: Էջ 2

Պէտք է ճիգ ընել դէպի վեր նայելու, ինն ուր կը գտնուին լոյսը, իմաստութիւնը, գեղեցկութիւնը: Էջ 3

Ողջոյնէն վերջ սարկաւագը կ'արձակէ «Զերունս, զդրունս» զգուշացնող հրամանը, ազինքն «Դոները, դոները» որ ինքնին կոչ մըն է փակելու մեր մտքի, սրտի, խորհուրդներու դոները եւ կեդրոնանալու միայն փրկագործութեան խորհուրդին վրայ: Էջ 4-5

-Ե՞ս եմ յարութիւնը եւ կեանքը: Ան որ ինծի կը հաւատայ, թէպէտեւ մեռնի՝ պիտի ապրի: Խոկ ան որ ողջ է եւ ինծի կը հաւատայ՝ երբեք պիտի չմեռնի: : Էջ 6

Աևագ շաբաթէն առաջ սակայն կայ յիշատակման յասուկ օր մը որ կարելի է նկատել նախամուտ Զատկուան տօնին: Այս տօնը Ղազարոսի Յարութեան յիշատակման օրն է: Էջ 7

Ծուրջ տասնինգ տարիներ առաջ, Հայոց Ցեղասպանութենէն վերապրածներու բանաւոր պատմութիւններ սկսաց հաւաքել: Լսած պատմութիւններէն մէկը՝ վերջիումն էր տիկնոջ մը, որ կը բնակէր Միջմոնտ: Էջ 9

Հայաստանեաց Եկեղեցին հաստատած է հինգ մեծ տօներ որոնք կը կոչուին Տաղաւար: Անոնցմէ մեծագոյնը եւ ամենէն նշանակելին է Սուրբ Յարութեան տօնը՝ Մեծ Զատիկը: Էջ 10

Նաեւ... Պահուած բառ Էջ 8 Եզակի Գիրեր Էջ 8, Աստուածաշունը փոքրիկներուն համար Էջ 11-14, Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 15-19 Ապրիլ 24, 1915-2006 Էջ 20, Կարճ լուրեր: Էջ 20

ՄԱԾՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ

Սուրբ Յակոբ

Կիրակօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

Խմբագիր՝

Շաղիկ Պոյածեան

Աշխատակիցներ՝

Յասմիկ Նաճարեան
Երան Լոշխանեան
Գարող Մանուկեան
Թամար Գիգիրեան
Շողիկ Նաճարեան
Նիկոլ Դանիէլեան
Թորոս Պապիկեան

ՄԱԾՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔ-ը

կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՞ք www.sourphagop.org, ձախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին թիւրը...

Հ ա յ ա ս տ ա ն ե ա յ ց
Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ
Կիրակօրեայ Դպրոցի
կամաւոր խմբակը

Ուսուցիչներ՝

Սալիի Բագլանեան
Վերժին Գէպթաննեան
Յասմիկ Նաճարեան
Երան Լոշխաննեան
Գարող Մանուկեան
Վերա Կարապետեան
Թամար Գիգիրեան
Շողիկ Նաճարեան
Աշխէն Իշխաննեան
Յասմիկ Գանաճնեան

Տնօրէն՝

Թորոս Պապիկեան

Լուսանկարիչ՝

Նիկոլ Դանիէլեան

Պարբերաթերթ՝

Շաղիկ Պոյածեան

Հաւատքի գօրութիւնը

Սուրբ Յարութեան տօն է այս ամիս: Քրիստոսի կեանքի հրաշալի այն պատահարը որ գերբնական երեւոյթ մը եղաւ եւ որուն մարդկային միտքը անկարող եղաւ տրամաբանական բացատրութիւն տալ: Մէկ ձեւով միայն Յիսուսի Յարութիւնը ընդունելի եւ ընկալելի եղաւ՝ հաւատքով:

«Ինչ է հաւատքը: Հաւատք՝ կը նշանակէ վստահ ըլլալ այն բաներուն՝ որոնց կը յուսանք եւ համոզուած ըլլալ այն բաներուն՝ որոնք չեն երեւիր»: (Եբր. 11.1)

Հաւատքը բառացիօրէն ընդունիլն է իրականութիւն մը, գաղափար մը կամ սկզբունք մը որ տրամաբանական կամ նիւթեղէն բացատրութիւն չունի բայց որուն կը կառչինք եւ զոր կ'ընդունինք իբր անվիճելի իրականութիւն: Այս բացատրութեան վրայ հիմնուելով, յստակօրէն կը ճշդուի թէ հաւատքը մեր մօտ մշակուող մտային կամ բանական կարողութիւն մը չէ, այլ՝ ուղղակի շնորհ մը զոր մեզի, մարդ արարածիս կ'ընծայէ զԱստուած: Այդ իսկ պատճառաւ, հաւատքը կը համարուի քրիստոնէական առաքինութիւններէն մէկը՝ յոյսի եւ սիրոյ կողքին:

Հաւատքը ոյժ կը ներշնչէ մեզի եւ կու տայ կամք, գօրութիւն գերազանցելու մենք մեզ, դէմ դնելու մեր տկարութիւններուն եւ տակաւին աւելի անդին անցնելու այն տեղերէն ուր մեր մարդկային սահմանափակ կարողութիւնները կը սպառին: Այս շնորհով՝ հաւատքով է որ կը բացուի դուռը փրկութեան առջեւ, կատարեալ երջանկութեան եւ անդորր հոգեկան խաղաղութեան առջեւ:

Յիսուսի Սուրբ Յարութեան տօնին առիթով, մեր հաւատքը թող նորոգուի եւ ամրապնդուի: Հաւատքը աստուածատուր ըլլալով հանդերձ կը կարօտի զարգացման եւ մշակման որպէսզի շնանայ եւ հետզինտէ չկորսուի: Իբր սերմ ընդունինք հաւատքը, ցանենք մեր հոգիներուն մէջ, ջրենք, մշակենք ու գործէական ձեւերով արտայալունք զայն:

Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց:

Օրինեալ է Յարութիւնը Քրիստոսի:

Ամսական տօնացոյց

- Ապրիլ 1:** Շաբաթ՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի
մուտք ի Վիրապ
- Ապրիլ 2:** Գալստեան Վիրակի
- Ապրիլ 7:** Աւետոսմն Սուրբ Մարիամ Կոյսին
- Ապրիլ 8:** Յիշատակ Ղազարոսի յարութեան
- Ապրիլ 9:** Ծաղկազարդ
- Ապրիլ 10:** Աւագ Երկուշաբթի Յիշատակ
արարչագործութեան
- Ապրիլ 11:** Աւագ Երեքշաբթի Յիշատակ
տասը կոյսերուն
- Ապրիլ 12:** Աւագ Չորեքշաբթի Յիշատակ
մատնութեան Տեառն
- Ապրիլ 13:** Աւագ Հինգշաբթի Վերշին
ընթրիք, ոտնլուայ, խաւարում
- Ապրիլ 14:** Աւագ Ուրբաթ, կարգ
խաչելութեան եւ թաղման
- Ապրիլ 15:** Աւագ Շաբաթ, ճրագալոյց
- Ապրիլ 16:** Սուրբ Զատիկ: Յիշատակ
յարութեան տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի
- Ապրիլ 22:** Յիշատակ Սուրբ Ցովհաննես
- Մկրտչի գլխատման**
- Ապրիլ 23:** Նոր Վիրակի կամ Կրկնազատիկ
- Ապրիլ 24:** **91-րդ** տարեդարձ հայոց
ցեղասպանութեան
- Ապրիլ 30:** Աշխարհամատրան կամ Կանաչ
Վիրակի

Իմաստուն մը ըսաւ...

Նայիլ դէպի վեր

Երբ դժուարութիւններ ունինք, վարժուած ենք կեդրոնանալ անոնց վրայ, միայն զանոնք
տեսնել, երկար ատեն մտածել այն բաներուն շուրջ որոնք լաւ չեն ընդանար եւ որոնք
պատճառն են մեր հոգերուն, մեր մտահոգութիւններուն, մեր վիշտերուն...

Միշտ այսպէս դէպի վար նայիլը լաւ ձեւ մը չէ: **Պէտք է ճիգ ընել դէպի վեր նայելու,**
հոն ուր կը գտնուին լոյսը, իմաստութիւնը, գեղեցկութիւնը եւ բոլոր այն բաները որոնք
խկապէս կրնան դրդել մեր հոգին՝ յայտնաբերելու դժուարութիւնները յաղթահարելու
միջոցներ: **Հոգերն ու վիշտերը միշտ գոյութիւն պիտի ունենան, անոնք պիտի չխնայուին**
մեզի: Յաղթահարելու համար զանոնք, պարտինք վեր նայիլ՝ ստանալու համար լոյսն
ու ոյժը: **Միայն այս պայմանով է որ պիտի յաղթանակենք:**

բարկութեամու մէջ մի՛ պատժեր զիս...

Հանդիպում Աստուծոյ հետ կամ՝ բացատրական պատարագ

Մարտ ամսուան թիւով մենք տեսանք թէ ինչպէս պատարագին ընթացքին ողջոյն կը տրոփի, իբր սիրոյ նշան եւ հաշտութեան խորհրդանիշ։ Այս թիւով պիտի տեսնենք ողջոյնին հետեւող յաջորդական հանգրուանները որոնք կ'մրողացնեն պատարագի երրորդ բաժինը՝ Բուն պատարագի Կանոնը։

Ողջոյնին անմիջապէս ետք, սարկաւագը ժողովուրդին կը թելադրէ ահով եւ երկիւղով սպասել, քանի որ կը մօտենայ հաղորդութեան պահը ուր «Աստուծոյ գառնուկը» մեր փրկութեան եւ մեղքերուն համար պիտի պատարագովի սուրբ Սեղանին վրայ։ Հոս է որ կ'երգուի Սուրբ Պատարագի ամենէն խորհրդաւոր եւ հոգեպարար երգերէն մէկը «Սուրբ, սուրբ, սուրբ»-ը։

Ողջոյնէն վերջ սարկաւագը կ'արձակէ «Զդրունս, զդրունս» զգուշացնող հրամանը, այսինքն «Դոները, դոները» որ ինքնին կոչ մըն է փակելու մեր մտքի, սրտի, խորհուրդներու դոները եւ կեդրոնանալու միայն փրկագործութեան խորհուրդին վրայ։ Կոչ մըն է նաև փակելու եկեղեցոյ դոները, որպէսզի քիչ առաջ դուրս ելլողները եւ հոգեպէս հաղորդութեան պատրաստ շեղողները ներս չի մտնեն։

«Սուրբ, սուրբ, սուրբ»-ը կը բաղկանայ Եսայի մարգարէի այն խօսքերէն (6.3) որոնք հրեշտակներու երգն են եւ ուր ան կը փառաբանէ զԱստուծած.-.

Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր երկնային զօրքերու։ Լի են քու փառքովդ երկինք ու եկրիր։ Օրինութիւն՝ երկինքի մէջ։ Օրինուածդ, որ եկար ու պիտի գաս Տիրոջ անունով։ Ովսաննա՝ երկինքի մէջ։

Հայկական ճշխար

Հոս քահանան կը բանայ սկիբը, կը վերցնէ
նշխարը եւ բարձրածայն կ'ըսէ.-

« առէք, կերէք, այս է մարմին իմ...»:

Ապա կը բարձրացնէ սկիբը եւ կ'ըսէ.-

«Արբէք ի սմանէ ամենեքեան, այս է արին
իմ...»:

Աղօթքի աւարտին ընծաները քիչ մը
բարձրացնելով կը մատուցէ Աստուծոյ եւ կ'ըսէ
«Եւ զՔոյս Քեզ մատուցանեմք...»: Այսինքն,
Յիսուսը՝ Քու որդիդ, որ Քեզմէ է եւ Քուկդ է,
Քու կամքով եկաւ աշխարհ, եւ հիմա նոյն Յիսուսը
Քեզ կ'ընծայենք, բոլորիս փրկութեան համար:

Այս ժամանակ դպիրները կ'երգեն
«յամենայնի օրինեալ ես» երգը, իսկ քահանան
ծածուկ կ'աղօթէ եւ երեք անգամ Հացը կ'օրինէ,
երեք անգամ Գիճին եւ երեք անգամ Հացն ու
Գիճին միասին՝ նոյն խօսքերով: Յիշենք թէ այս
Հացն ու Գիճին կը խորհրդանշէին Յիսուսի
Մարմինն ու Արիւնը. այս պահէն ետք, երբ
Սուրբ Հոգին կ'իշնէ եւ կը սրբագործէ Ընծաները,
անոնք՝ լստ Քրիստոսի խոստումին, իրապէս կը
դառնան Անոր Մարմինը եւ Արիւնը:

Յիշատակութիւն

Ասոնցմէ ետք, քահանան ծածուկ
աղօթքով կը խնդրէ որ սրբագործուած
Ընծաներուն միշոցաւ Աստուծած սէր,
հաստատութիւն եւ խաղաղութիւն պարգևէ
ամբողջ աշխարհին, սուրբ Եկեղեցիին,
հոգեւորականներուն, թագաւորաներուն,
ժողովուրդին:

Անկէ ետք կը սկսի յիշատակութիւններուն շարքը,
ուր կը յիշուին սուրբ Աստուծածինը, սուրբ
Յովհաննէս Մկրտիչը, սուրբ Ստեփաննոս
նախավկան եւ ուրիշ սուրբեր:

Յիշատակութիւններու այս շարքը կը խորհրդանշէ զինուորեալներով՝ այսինքն ապրողներու եւ յաղթականներով՝ այսինքն ննջեցեալներու եկեղեցիներուն միութիւնը: Սարկաւագը կ'անցնի խորանին աջ կողմը,
եւ կը սկսի սուրբերու յիշատակութիւնը: Աշ կողմ անցնիլը կը խորհրդանշէ սուրբերու աջակողմեան վերի դասուն պատկանիլը:

Երբ քահանան կ'աւարտէ յիշատակութիւններու շարքը, սարկաւագները կ'անցնին սուրբ Սեղանին ձախ կողմը, յիշելու համար զինուորեալներուն, այսինքն կենդանի հաւատացեալներուն, քանի որ աջ կողմը կը խորհրդանշէ սուրբերու ժողովը, իսկ ձախը՝ ապրող հաւատացեալները:

Շարունակելի...

բժշկէ զիս, որովհետեւ մինեւ որսկորներա կը դողամ...

Նոր Կտակարանի նամակները կը խօսին մեզի

Ի՞ր տարիքով հանդերձ, Աւետարանը «խևական եւ առօրեայ» կեանքէն անկայ գիրք մը չէ: Ընդհակառակը, ան խևապէս գործէական եւ գործնական գիրք մըն է, որովհետեւ զայն ընթերցողին կեանքը կրնայ բարեփոխել:

Հիւանդ մէկը կար, Ղազարոս անունով, որ Բեթանիայէն էր. այն գիտէն, ուրկէ էին Մարիամ եւ քոյրը՝ Մարթա: Ասիկա այն Մարիամն էր, որ իւղով օծեց Տիրոց ոտքերը եւ մազերով սրբեց, եւ որուն եղբայրն էր Ղազարոս, որ հիւանդ էր: Ղազարոսի քոյրերը մարդ դրկեցին Յիսուսի մօտ, որպէսզի անոր ըսեն.

- Տէ՛ր քու սիրելի բարեկամդ հիւանդ է:

Յիսուս երբ լսեց, ըսաւ.

- Այս հիւանդութիւնը ո՞չ թէ մահուան, այլ Աստուծոյ փառքին պիտի ծառայէ եւ պատճառ պիտի ըլլայ որ Աստուծոյ Որդին փառաւորուի:

Յիսուս կը սիրէր զանոնք՝ Մարթան, անոր քոյրը Մարիամը եւ Ղազարոսը: Սակայն հակառակ Ղազարոսի հիւանդութեան լուրը առնելուն, երկու օր ես մնաց հոն ուր կը գտնուէր:

...

Յիսուս՝ յարութիւն եւ կեանք

Երբ Յիսուս Բեթանիա հասաւ, արդէն իսկ Ղազարոս չորս օրէ ի վեր թաղուած էր:

...Մարթա երբ լսեց թէ Յիսուս կու գայ, դիմաւորելու գնաց, մինչ Մարիամ տունը մնաց:

Մարթա Յիսուսի ըսաւ.

- Տէ՛ր, եթէ հոս ըլլայիր, եղբայրս չէր մեռներ: Բայց հիմա իսկ գիտեմ, թէ ի՞նչ որ Աստուծմէ խնդրես՝ Աստուած քեզի պիտի տայ:

Յիսուս անոր ըսաւ.

-Եղբայր յարութիւն պիտի առնէ:

Մարթա պատասխանեց.

-Գիտեմ որ յարութիւն պիտի առնէ վերջին օրը, յարութեան ատեն:

Յիսուս ըսաւ.

-Ե՞ս եմ յարութիւնը եւ կեանքը: Ան որ ինձի կը հաւատայ, թէպէտեւ մեռնի՝ պիտի ապրի: Իսկ ան որ ողջ է եւ ինձի կը հաւատայ՝ երբեք պիտի շմեռնի: Կը հաւատա՞ս ըսածիս:

- Այո՛, Տէ՛ր,-պատասխանեց Մարթա,- կը հաւատամ թէ դուն ես Քրիստոսը, Աստուծոյ Որդին, որ աշխարհ պիտի գայիր:

Ղազարոսի յարութիւնը

Մարթա այս խօսքերը ըսելէ ետք գնաց եւ իր քոյրը՝ Մարիամը կանչեց եւ փափսալով ըսաւ.

- Վարդապետը եկած է եւ քեզ կը կանչէ:...

Յիսուս երբ տեսաւ Մարիամը որ կու լար, ինչպէս նաեւ անոր հետ եկող Հրեաները որոնք կու լային, հոգեպէս խոռվեցաւ եւ լուզուած ըսաւ.

Բոգիս ծանր խոռվքի մէջ է. միէշեւ ե՞րբ Տէ՛ր...

-Ո՞ւր թաղեցիք զինք:

Անոնք ըսին.

-Տէ՛ր, եկո՛ւր եւ տես:...

Յիսուս ըսաւ.

-Վերցուցէ՛ք քարը:

Մարթան, մեռնողին քոյրը, ըսաւ անոր.

-Տէ՛ր, հիմա ան նեխած պէտք է ըլլայ, որովհետեւ չորս օրէ ի վեր թաղուած է:

Յիսուս Մարթային ըսաւ.

-Քեզի չըսի՞՝, որ եթէ հաւատա՝ Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես:

Երբ անոնք քարը վերցուցին, Յիսուս աշքերը վեր բարձրացուց եւ ըսաւ.

-Հա՛յր, շնորհակալութիւն քեզի՝ որ լսեցիր զիս: Գիտեմ որ միշտ կը լսես զիս. բայց ինչ որ այժմ կ'ըսեմ, շուրջս գտնուող ժողովուրդին համար կ'ըսեմ, որպէսզի անոնք հաւատան թէ դուն դրկեցիր զիս:

Ասիկա ըսելէ ետք, բարձր ձայնով կանչեց.

-Ղազարո՞ս, դու՞րս եկուր:

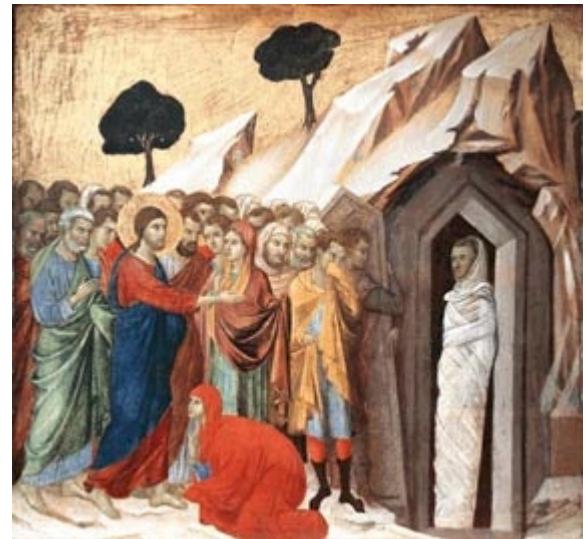
Ու Ղազարոս դուրս ելաւ՝ ոտքերը եւ ձեռքերը պատանքով փաթթուած եւ երեսը վարշամակով ծածկուած:

Հրեաներէն շատեր, որոնք Մարիամենց տունը եկած էեին, երբ Յիսուսի կատարած այս հրաշքը տեսան, հաւատացին անոր: Սակայն ուրիշներ գացին Փարիսեցիներուն մօտ եւ պատմեցին ինչ որ Յիսուս կատարեց:

Աւետարան ըստ Յովհաննէսի 11.1- 46

Զատկուան նախամուտ՝ Ղազարոսի յարութինը

Քրիստոսի Յարութեան տօնը, Սուրբ Զատիկը կանխուած է տօնակատարութիւններով լեցուն ամբողջ շաբաթով մը որ մեր բոլորին ծանօթ է իբր Աւագ Շաբաթ։ Աւագ շաբաթէն առաջ սակայն կայ յիշատակման յատուկ օր մը որ կարելի է նկատել նախամուտ Զատկուան տօնին։ Այս տօնը Ղազարոսի Յարութեան յիշատակման օրն է։

Ղազարոսի յարութեան տօնը կը յիշատակուի Ծաղկազարդն ու Աւագ Շաբաթը նախորդող շաբաթ օրը ու կը ծառայէ իբր կանխանշան Քրիստոսի՝ իսկ անմիշական եւ շուտով հասնելիք Յարութեան օրուան։ Ղազարոսի յարութեան դրուագը կը պարփակէ մի քանի իւրայատուկ խորհրդանշներ որոնք կու գան մեզի խօսելու Աստուծոյ փառքին մասին, ճիշդ այնպէս ինչպէս Քրիստոսի մահն ու յարութիւնը եւս կը վկայեն Աստուծոյ բարձրագոյն կամքին եւ Անոր փառքին մասին։

Ղազարոսի մահը պատահեցաւ Աստուծոյ կամքին համաձայն

Հետաքրքրական է նկատի առնել թէ Յիսուս որ Ղազարոսին բարեկամ էր ու անկեղծօրէն կը սիրէր զինք, տեղեակ եղաւ անոր հիւանդութենէն ու կը սպասուեր որ ան փութար Բեթանիա բուժելու համար իր բարեկամը։ Սակայն, Յիսուս երբ տեղեակ եղաւ Ղազարոսի հիւանդութենէն, փոխանակ շտապելու իր բարեկամը մահէն ազատելու, գիտակցաբար ուշացաւ ըսելով.- «Այս հիւնադութիւնը ո՞չ մահուան, այլ Աստուծոյ փառքին համար պիտի ծառայէ եւ պատճառ պիտի ըլլայ որ Աստուծոյ Որդին փառատրուի»։ Ան գիտեր որ Աստուծոյ կամքն էր որ Ղազարոս մեռներ։

Ղազարոսի մահը պատահեցաւ Աստուծոյ փառքին ծառայելու համար

Ճիշդ է որ շատեր կը սպասէին որ Յիսուս իր կատարած այլ հրաշքներու կարքին նաեւ բուժեր Ղազարոսի հիւանդութիւնը, սակայն Ղազարոսի մահը առիթ ընծայեց փաստելու Քրիստոսի յաղթանակը ոչ միայն հիւանդութեան վրայ այլ նաև՝ մահուան։ Այսպէս, Յիսուս ապացուցանեց թէ հաւատքով կարելի է նոյնիսկ յաղթահարել մահը։ Այս առիթով է որ ան իր շուրջիններուն հաստատեց հետեւեալը.-

«Ե՛ս եմ յարութիւնը եւ կեանքը։ Ան որ ինծի կը հաւատայ, թէպետեւ մեռնի՝ պիտի ապրի։

Իսկ ան որ որ ողջ է եւ ինծի կը հաւատայ՝ երբեք պիտի չմեռնի։»

Յովհաննէս 11.25-26

Պահուած բառ

ա	ն	ձ	ն	ա	կ	ա	ն	ա	ա
ի	ա	չ	ա	պ	ա	շ	տ	ե	լ
ո	ր	ի	ե	տ	ե	ւ	ա	ն	ք
ւ	ե	ր	ա	ա	ի	ո	կ	ա	ն
ր	գ	ա	ն	կ	ա	տ	ա	ր	ա
ե	ա	ց	պ	ե	յ	ա	ո	ա	շ
ա	կ	ա	ձ	լ	ո	ւ	ա	լ	ր
ն	ա	ն	ա	ո	ա	կ	ս	ա	ա
գ	ա	կ	յ	ր	ա	ե	պ	ն	մ
ե	ո	ա	ն	ր	լ	ա	ե	ա	ա
տ	ն	լ	կ	ի	կ	լ	լ	ք	ն

խոկան Խաչապաշտ	առասպել արեւել
կատար կապար	ախուրեան ապտակել
կրակ	ալք անել անառակ անձնական
հետեւանք հրացան	ձայն
յառաջ	գաճկ գետ
պաշտել	լակոտ
շրաման շանք	լուալ լսելի
ցանկալ	

**Պահուած բառը՝ 7 գիր՝ պալատ
Նախորդ՝ պահուած բառը՝ հագուստ**

Եզակի Գիրեր

Ամբողջացո՞ւր քովի քառակուսիները
գործածելով ա, թ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը
պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես
իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ
- ուղարկեաց գիծի վրայ
- իւրաքանչիւր Զակ քառակուսիի մէջ

թ	ե	թ	դ	դ	գ	է	զ	ը	ա
զ	գ	ը	ա	թ	թ	ե	դ	ե	
դ	է	ա	ե	զ	ը	թ	գ	թ	
թ	ա	թ	գ	ե	զ	դ	է	ը	
գ	զ	է	ը	ա	դ	թ	ե	թ	
ե	ը	դ	է	թ	թ	գ	ա	զ	
ա	թ	գ	զ	ը	ե	է	թ	դ	
ը	դ	զ	թ	է	գ	ա	թ	ե	
է	թ	ե	թ	դ	ա	ը	զ	գ	

	ե			թ			ը		
է				ե		գ		զ	
դ				զ		ա		է	թ
գ						ը	զ	թ	
թ						ա			ե
	դ	ե	է						ա
ե	թ	թ							ը
ը			թ				թ		է
		է					դ		գ

Լուծում Նախորդ՝ »Եզակի Գիրեր« ուն

Ինչպէ՞ս պիտի յիշենք

«Բնատուած»

Չուրջ տասնհինգ տարիներ առաջ, Հայոց Ցեղասպանութենէն վերապրածներու բանաւոր պատմութիւններ սկսայ հաւաքել: Լսած պատմութիւններէն մէկը՝ վերյիշումն էր տիկնոց մը, որ կը բնակէր Ռիշմոնտ, Վիրճինիա, ուր կինս՝ Շունը եւ ես այն ժամանակ կ'ապրէինք: Տիկինը ծնած էր Զեյթուն (Կեդրոնական Թուրքիոյ հարաւային մասին մէջ գտնուող շրջան): Երբ փոքր երեխայ մըն էր, ընտանիքը մերձակայ Մարաշ քաղաքը փոխադրուեր էր, ուր 1915-ին տարագրութիւնները սկսան: Հայրը թրքական բանակին մէջ զինուորագրուած էր եւ ընտանիքը անգամ մըն ալ զինք չէր տեսած. հաւանաբար զո՞ն մը թրքական քաղաքակնութեան՝ հայոց արական սեուը բանակին մէջ զինուորագրելու եւ սպանելու: Այն տարին, տիկինը՝ իր ընտանիքի մնացեալ անդամներուն հետ՝ քշուած է Թուրքիայէն դէպի Սուրբիական անպատ, երթ մը՝ որ իր յիշողութեան մէջ առյաէտ դրոշմուած է: Շամբու ընթացքին, եօթ տարեկան աղջնակը եղած է վկան եօթանասուն հարազատներու մահուան: Միայն ինք եւ մայրը վերապրած են:

Մեր վերջին հանդիպման աւարտին, իրեն հարց տուի, թէ իր մեծ կորուստներուն եւ ողբերգութեան դիմաց ինչպէ՞ս կրնար հաւատալ Աստուծոյ: Սկիզբը տատամսեցաւ: Ըսաւ, թէ քահանայ մը կամ աստուածաբան մը չէր: Եւ երբ պնդեցի, համարձակեցաւ հարցումիս մասին մտածել: Եւ «Այո» ըսաւ, թէ կը հաւատար: Իր սերունդէն կարգ մը մարդիկ եւ կիներ ընկրմած էին դառնութեան եւ ընդվզումի մէջ, նոյնիսկ Աստուծոյ դէմ զայրոյթի: Անոնք զԱստուած պիտի ամբաստանէին ըսելով. «Ինչո՞ւ համար Աստուած մեզի ասիկա ըրաւ»: Բայց տիկինը չէր դառնացած Աստուծմէ: Թէեւ, անկասկած, կասկածի եւ հարցադրումի պահեր ունէր, նոյնիսկ իր կեանքի այս հանգրուանին: Սակայն իր յուշերը պիտի դառնային իր մեծ հայրիկին:

Այն սարսափելի, բիրտ օրերուն երբ կը քալէին, մինչ կը յոգնէր եւ իր փոքրիկ ոտքերը կը կոտսային եւ ծարաւ էր ու անօթի եւ կ'ուզէր կանգ առնել, սակայն չէր կրնար զինուորներու մտրակին վախէն, պիտի հարցնէր մեծ հայրիկին. «Մեծ հայրիկ, ո՞ր կ'երթանք»: Եւ ան պիտի պատասխանէր .«Երուսաղէմ կ'երթանք»: Սկսելով ատել Երուսաղէմը, «Չեմ սիրեր Երուսաղէմը: Ես տուն կ'ուզեմ երթալ», պիտի գոչէի», ըսաւ տիկինը եւ շարունակեց՝ «Եւ տեսայ, որ մեծ հայրիկիս աչքերը կ'արցունքուտէին: Ան կու լար, բայց ես չէի հասկնար, թէ ինչո՞ւ: Միայն հիմա կը հասկնամ»:

Տիկնոց ընտանիքին այս նահապետը Սուրբիա կը մահանայ: Սակայն, մահանալէ առաջ իր ընտանիքին մէկ պատուէր կը ձգէ եւ մէկ վերջին խնդրանք: Պատուէրն էր. «Նոյնիսկ եթէ ձեր վիզին դանակ դնեն, ձեր հաւատքը մի՛ ուրանաք: Մահը մէկ վայրկեան կը տեւէ: Իսկ ձեր հաւատքը ուրանալը՝ Աստուծոյ հետ յախտենական ուրախութենէ մը հրաժարիլ կը նշանակէ»: Եւ անոր վերջին խնդրանքն էր քրիստոնէական թաղում ունենալ: Եւ այդպէս ալ եղաւ:

Ան փափաքած էր նաեւ, որ իր թաղման հաստուած մը կարդային Բ. Տիմոթէոսէն: Տիկինը չէր կրնար յիշել թէ հաստուածը ո՞ր մէկն էր: Բայց ես չեմ կասկածիր, որ անիկա Բ. Տիմոթէոսի 4.6-8-ն էր:

«Որովհետեւ ես արդէն իսկ կեանքս իբրեւ զո՞ն Աստուծոյ նուիրած եմ եւ այս աշխարհէն մեկնումիս ժամանակն ալ մօտեցած է: Բարի պատերազմը մղեցի, կեանքս ընթացքը աւարտեցի, հաւատքը պահեցի: Ասկէ ետք ինձի կը մնայ միայն սպասել արդարութեան պսակին, որ Տէրը, արդար Դատաւորը, իբրեւ հաստցում՝ ինձի պիտի տայ դատաստանի օրը: Եւ պիտի տայ ո՞չ միայն ինձի, այլ նաեւ բոլոր անոնց՝ որոնք սիրով կը սպասեն Տիրոջ յայտնուելուն:»

«Եղծուած հաղորդութիւնը եւ Անցքի մը թարգմանութիւնը», Վիզէն Կիւրոյեան, թարգմանութիւն՝ Գառնիկ Քահանաւ Գոյութեան (Աստուածաբանական միտքը հայ եկեղեցւոյ մէջ, գրքոյ թիւ 2, Մոնթրէալ 2005)

Մեծագոյն Տաղաւարը

Հայաստանեաց Եկեղեցին հաստատած է հինգ մեծ տօներ որոնք կը կոչուին Տաղաւար: Անոնցմէ մեծագոյնը եւ ամենէն նշանակելին է Սուրբ Յարութեան տօնը՝ Մեծ Զատիկը:

Սուրբ Զատիկը մէկ օրուան տեւողութեամբ յիշատակուող Տօն մը չէ: Ամբողջ շաբաթ մը կը կանխէ այս տաղաւարը, նախամուտի, նախապատրաստական շաբաթ մը, ամենէն սուրբ, ամենէն մեծ ամենէն բարի շաբաթ մը՝ Աւագ շաբաթը:

Աւագ շաբաթը կը սկսի Ծաղկազարդին յաջորդող Երկուշաբթին ու անոր օրերէն իրաքանչիւրը իր կարգին կը ստանայ «աւագ» ածականը: Աւագ Երկուշաբթին, Երեքշաբթին եւ Չորեքշաբթին յատուկ ծիսակատարութիւններ չեն վերագրուիր: Անոնց ընթացքին ընթերցուող Աւետարանի յատուածները կը խօսին Յիսուսի Երուսաղէմ մտնելուն եւ փրկչական յարութեան մասին:

Աւագ շաբթուան առաջին յատկանշական արարողութիւնը կը կատարուի աւագ Հինգշաբթի, Վերջին ընթրիքի յիշատակով որ սկիզբը եղաւ Սուրբ Հաղորդութեան խորհուրդի հաստատութեան: Նոյն գիշերը, կը կատարուի ոտնելուայ նմանողութեամբ Քրիստոսի իսկ կատարած խոնարի այս արարքին:

Աւագ Ուրբաթը Խաւարման Երեկոյ է: Խաչելութեան եւ թաղման կարգ կը կատարուի: Աւագ Շաբաթ Ծրագալոյց է, իսկ Երեկոյեան Քրիստոսի Յարութիւնը: Պահքը վերջ կ'առնէ եւ հաւատացեալներ, Եկեղեցւոյ մոմերէն կը վարէն իրենց մոմերը ու տուն վերադառնալով աւանդական ընթրիքով կը տօնէն Սուրբ Յարութիւնը: Աւագ շաբթուան լրումն է աւագ Կիրակին կամ Սուրբ Զատիկը:

**Ինչպէ՞ս ծագում առած է
Տաղաւար բառը:**

Տաղաւար կը կոչուին հայ Եկեղեցւոյ հինգ մեծ տօները որոնք են Աստուածայայտնութիւն, Այլակերպութիւն, Սուրբ Յարութիւն, Վերափոխում, Խաչվերաց:

«Տաղաւար»ը բառացի կը նշանակէ թեթեւ, փոխադրուելիք վրան, շարժական շինուածք՝ ցուցադրութիւններու նպատակով. կամ՝ վաճառքին յատուկ մասնաբաժին՝ տօնավաճառ ներու մէջ:

Հին դարերուն, յիշեալ հինգ տօները տօնակատարուած են բազմամարդ, խուռներամ պայմաններու մէջ. շինականները պահանջք զգացած են առիթն օգտագործելու եւ իրենց ունեացածները՝ մրգեղէն, ընդեղէն, ձեռագործ – փոխանակել ա'յլ պահանջներով: Առ այդ, զանազան գիւղեր ստեղծած են տաղաւարներ եւ կատարած փոխանակումներ ուրիշներու հետ: Այսպիսի սովորութիւնը մեծ տօներուն, տաղաւարով տօներուն, մեծի ու տաղաւարի գաղափարները ժամանակի ընթացքին զուգորդուելով ստեղծած են փոխաբերական իմաստ եւ նոյնացուցած են տաղաւարն ու մեծը կրօնական յիշեան տօներու իմացումին եւ կոչումին մէջ:

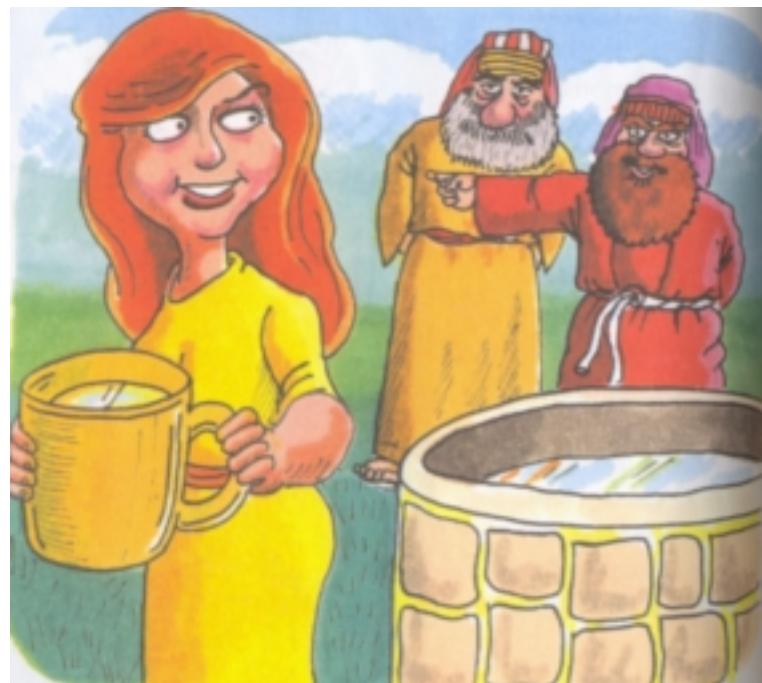
«Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ տօներ եւ ազգային աւանդութիւններ», Վարօ Պետրոսեան, Լու Անձելը 1993

Աստուածաշունչը՝ պատմուած փոքրիկներուն Սորվեցայ Աստուծոյ վստահիլ

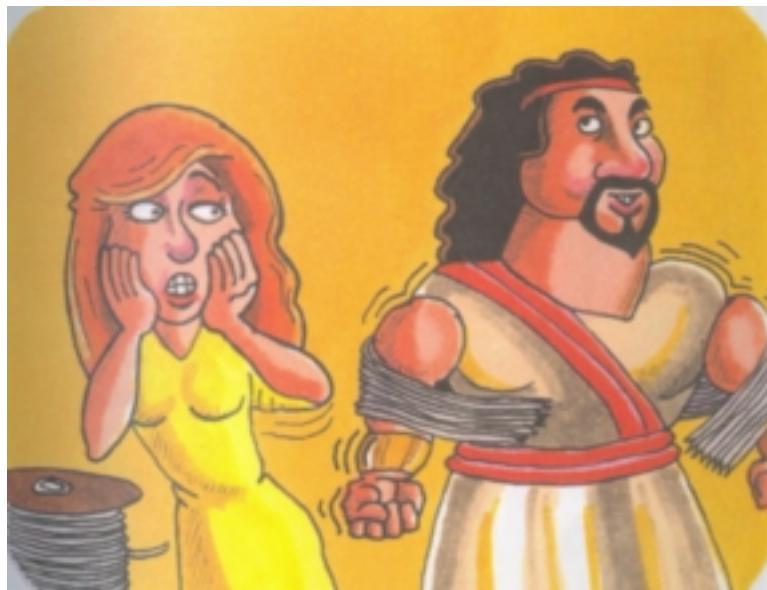

Իմ անունս Սամսոն է, ես շատ քաջ անձ մըն էի, ահաւասիկ պատմութիւնս։ Իմ ծնելէս առաջ հրեշտակը երեւցաւ մօրս ու ըսաւ թէ ան տղայ մը պիտի ունենայ, որ ուխտաւոր պիտի ըլլար եւ Խրայէլը պիտի ազատագրեր Փղշտացիներէն։

Փղշտացիները մեր թշնամիներն էին։ 40 տարիներէ աւելի է որ անոնք Խրայէլի

Ուխտաւոր է այն անձը որ կը խոստանայ Աստուծոյ ծառայել։ Սամսոն պէտք չէ գինի խմէր ոչ ալ մազերը կտրէր։ Սամսոն խոստացած էր բնաւ չկտրել մազերը, ուրեմն՝ երկար մազեր ունէր ան։

Ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին:
Հիմա կ'ուզէին ինծի
Աեղացել որովհետեւ լսեր էին
իմ քաջութեանս մասին:

Օր մը աղջկայ մը
հանդիպեցայ որուն անունն
էր Տալիլա, շատ սիրեցի
զինք եւ սկսանք յաճախ
միասին ըլլալ:

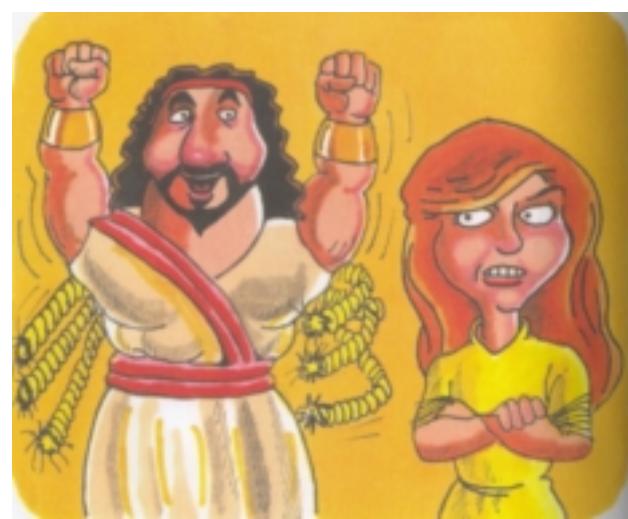
Երբ Փղշտացիները իմացան, մօտեցան Տալիլային եւ ուզեցին
իրմէ որ իմ զօրութեանս գաղտնիքը գտնէ ու իրենց տեղեկացնէ:
Այդպէս ալ եղաւ, եւ մեր յաջորդ հանդիպումին Տալիլա հարցուց
ինծի.- «Ինչի՞ մէջ է քու զօրութիւնդ, քեզ տկարացնելու համար
ինչո՞վ պէտք է կապել քեզ»:

«Եթէ զիս եօթը նոր աղեղնալարերով կապեն, կը տկարանամ եւ
կը դառնամ սովորական մարդ» պատասխանեցի:

Տալիլա կապեց զիս ու ըսաւ.- «Փղշտացիները քու վրադ կը
յարձակին», սակայն ես թափահարեցի պարաները եւ գետին
նետեցի զանոնք:Բուն գաղտնիքս չէի ըսած Տալիլայի:

Տալիլա դառնեալ մօտեցաւ ինծի
ու ըսաւ.- «Իրականութիւնը չըսիր
ինծի, հիմա ըսէ՛ թէ ինչո՞վ պէտք
է կապել քեզ»:

«Եթէ զիս եօթը պարաներով
կապեն, կը տկարանամ եւ կը
դառնամ սովորական մարդ»
պատասխանեցի:

Տալիլա կապեց զիս ու ըսաւ.- «Փղշտացիները քու վրադ կը յարձակին», սակայն նորէն ես թափահարեցի պարաները եւ ազատեցի ինքզինքս:

Տալիլա նորէն մօտեցաւ ու ըսաւ.- «Նորէն սուտ խօսեցար, ըսէ իրականութիւնը, ինչո՞վ պէտք է կապել քեզ»:

Այս անգամ ըսի.-«Եթէ իմ մազերս եօթը հիւսքով բաժնես եւ զանոնք ցիցերով ամրացնես կը թուլնամ սովորական մարդոց պէս»:

Տալիլա հիւսեց մազերս ըսած ձեւովս ու կանչեց.- «Փղշտացիները քու վրադ կը յարձակին»: Արթնցայ քունէս փրցուցի ցիցերը եւ տակալին լաւ էի:

Ապա Տալիլա ըսաւ, «Ինչպէ՞ս կ'ըսես թէ կը սիրես զիս, երեք անգամ է կը խարես ու չես ըսեր որն է ուժիդ իրական գաղտնիքը»:

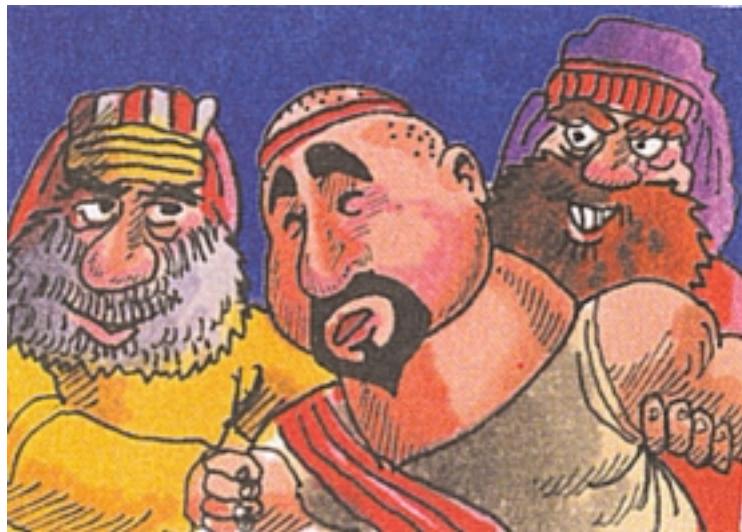
Օրեր շարունակ Տալիլա խնդրեց ինձմէ որ զօրութեանս գաղտնիքը յայտնեմ իրեն: Եւ օր մը, ալ ձանձրացած Տալիլայի խօսքերէն, յայտնեցի իրականութիւնը ու ըսի.- «Եթէ իմ մազերս կտրուին զօրութիւնս կը վերջանայ եւ կը տկարանամ, որովհետեւ ես ուխտաւոր եմ Աստուծոյ եւ մազերս պէտք չէ կտրուին»:

Եւ օր մը երբ կը քնանայի, Տալիլա մազերս կտրել տուաւ եւ երբ կանչեց «Փղշտացիները քու վրադ կը յարձակին» չկրցայ ինքզինքս

պաշտպանել եւ դարձայ Փղշտացիներուն բանտարկեալը։ Աստուած զիս լքեր էր որովհետեւ ես ալ խոստումս չէի պահած։

Օր մը, երբ Փղշտացիներ զիս ծաղրելու համար բերին իրենց մեծ խնճովին, խնդրեցի Աստուծմէ որ ինծի վերջին անգամ ըլլալով ոյժ տայ յաղթելու թշնամիներուս։ Աստուած ինծի բաւականաչափ ոյժ տուաւ որ փլեմ շէնքին երկու սիւները։ Աշմբողջ շէնքը փուլ եկաւ եւ մեռան թշնամիներս եւ ես։

Դուն քու խոստումներդ կը յարգե՞ս։ Այդ մէկը աւելիով կարեւոր է երբ Աստուծոյ խոստում կատարած ես։

ՄտածԵ'
ասոր
մասին

Սամսոն անդրադարձաւ ասոր երբ իր խոստումը չարգելուն պատճառաւ դարձաւ բանտարկեալ եւ կորսնցուց ազատութիւնը եւ կեանքը։

Երբ խոստում մը կուտաս, շատ կարեւոր է որ այդ խոստումը յարգես։

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Մարտ ամսուան մասնակցողներ եւ պատասխաններ

**Մանկապարտէզի անկիւն
մանուկները, աշակերտները, Զգեցէք,
արգելք, արքայութիւնը, չ'ընդունիր, գրկեց**

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. ա. Սուրբ Թէոդորոս Զօրավար
2. ա. Աղամին եւ Եւային Դրախտէն
արտաքսուիլը
3. ա. Անառակին
4. բ. Ողջոյն
5. ա. Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ
6. Որոտնեցի
7. Յովհաննես
8. Գրիգոր
9. մէջ, Աստուած
10. ձայն, ողջունի

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. ա. Երուսաղէմի, բ. Որոտնեցի, գ. Օձնեցի,
դ. Տաթեւացի
2. բ. Անառակին, դ. Դատաւորին, ե.
Գալստեան
3. Ողջոյն
4. Բուն
5. Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ
6. Օրինեալ է յայտնութիւն Քրիստոսի
7. Բ. Կորնթացիներուն 4.8-9
8. Գեղէնն
9. Սեբաստիա
10. յայտնեցաւ, Աստուած, հնչեցաւ, տուաւ,
Եկեղեցին, լրման

Երկրորդականի անկիւն

1. դ. Գրիգոր Տաթեւացի
2. գ. Յովհաննես Օձնեցի
3. ա. Տնտեսին, բ. Դատաւորին, դ.
Ծաղկազարդ, ե. Յարութեան
4. երբ «Քրիստոս ի մէջ մեր» կ'երգուի
5. Յովհաննես Որոտնեցիի
6. դ. Չորեքշաբթի
7. բ. Կորնթացիներուն 4.11-12
8. Մարտ 22
9. Մադիանացիներուն
10. հեռացաւ, սփրեցաւ, զձայն, բերան,
միասնական, արքաբան

Մարտ Ամսուան Մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Անսխալ պատասխանողներ
Ցոլեր Անթեպեան, Նշան Կիրակոսեան, Արա
Միրզոյեան, Փաթիլ Կարապետեան, Շանթ
Պալովեան, Ցակոր Գեպթաննեան

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն
Պոլիքեան Գէորգ, Խշխշեան Արշակ, Արազ
Գաբրաննեան, Արին Անթեպեան, Ռիթա
Խշխշեան, Դանիէլ Ալքեան, Եագուպեան
Նանար, Զաբրագեան Ռիթա, Ժուխաննեան
Աճի, Ժուխաննեան Լոռի, Մաթոսեան Միեր,
Նասոյեան Նարեկ, Արմութլու Կասիա,
Թեհիննեան Շողիկ :

Անսխալ պատասխանողներ
Սեւակ Պապիկեան, Կարապետեան Զոհրապ,
Կարապետեան Ալեք:

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն
Ապրալեան Դանիա, Մալախաննեան Կարօ,
Լոռի Ջինչիննեան, Ռօզալին Ջինչիննեան,
Դանիա Ապրալեան, Հրայր Մաթոսեան,
Դանիէլեան Մարիա, Շուխաննեան
Ժան-Յակոր, Մատթէոսեան Գրիգոր,
Նարեկեան Հրակ, Մամիրոյեան Սեդրակ
Անսխալ պատասխանողներ
Առէն Պապիկեան, Դալար Գեպթաննեան

Երկրորդականի անկիւն

Փոլ Գիգիրեան, Կարօ Կարապետեան,
Քրիստին Լոշխաննեան, Յովիկ Կարապետեան,
Թամար Պոլիքեան, Քրիստին Կարապետեան,
Գօգօ Մաթոսեան, Աճի Մելեքեան, Արի
Միրզայեան, Լորա Սարիմանուկեան

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտէզի անկիւն

«Հոս չէ ան, որովհետեւ յարութիւն առաւ» «Այս տարի
 Յարութեան Տօնը Ապրիլ --- ին է:»

Ամբողջացո՞ւր ըստ Մատթէոս **28.1- 7**

Մարիամ, Մարիամը, Երկրաշարժ, Բրեշտակը, քարը, նստաւ,
 սարսափեցան, մի՛ վախնաք, խաչուած, յարութիւն, ըսէք, առաջ, տեսնէք
 Ծաբաթ Երեկոյէն Ետք, Երբ Կիրակին կը բացուէր, -----
 Մագդաղենացին Եւ միւս ----- գերեզմանը տեսնելու Եկան:
 Յանկարծ զօրաւոր ----- մը Եղաւ, Եւ Աստուծոյ
 ----- Երկինքէն իշնելով՝ գլորեց գերեզմանի մուտքին դրուած
 ----- Եւ ----- անոր վրայ: Անոր տեսքը փայլակի կը նմանէր,
 Եւ հագուստները ձիւնի պէս ճերմակ էին: Պահապանները Երբ ասիկա
 տեսան, ----- Եւ մեռելի պէս Եղան: Հրեշտակը կիներուն
 ըսաւ «Դուք ----- գիտեմ որ ----- Յիսուսը կը
 փնտուէք: Հոս չէ, որովհետեւ ----- առաւ ինչպէս ըսած էր:
 Եկէք Եւ տեսէ՛ք այն տեղը ուր դրուած էր: Անմիջապէս գացէք Եւ -----
 իր աշակերտներուն՝ թէ յարութիւն առաւ: Անիկա ձեզմէ ----- Գալիլիա
 կը հասնի Եւ հոն պիտի ----- զինք. ահա ըսի ձեզի:

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթաբան Ա. Բ. Եւ Գ. Դասարաններու անկիւն**

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Ապրիլ 1 ին ի՞նչ տօնեցինք:

ա.- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի Խոր Վիրապ Մուտքը

բ.- Ղազարոսի Յարութիւնը

գ.- Սուրբ Զատիկ

դ.- Ծաղկազարդ

2.- Գալստեան Կիրակիին յաշորդող Կիրակին կը կոչուի Ծաղկազարդ: Ի՞նչ կը խորհրդանշէ:

ա.- Յիսուսի Երկրորդ Գալուստը:

բ.- Յիսուսի Երուսաղէմ Մուտքը:

գ.- Հրեաներուն Եգիպտոսէն Ելքը:

դ.- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի Ելն ի Վիրապը:

3.- Ծաղկազարդին յաշորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

ա.- Սուրբ Զատիկ:

բ.- Կրկնազատիկ:

գ.- Կանաչ Կիրակի:

դ.- Կարմիր Կիրակի:

4.- »Սուրբ, սուրբ, սուրբ«ը՝ որ Սուրբ Պատարագի ընթացքին կ'երգուի, Հին Կտակարանի ո՞ր մարգարէին գիրքէն առնուած է:

ա.- Եսայի

բ.- Երեմիա

գ.- Եզեկիէլ

դ.- Դանիէլ

5.-»Զդրունս, զդրունս« որ կ'ըսուի Սուրբ պատարագի ընթացքին, ի՞նչ կը նշանակէ:

ա.- Դուժերը, դուժերը

բ.- Դուրս կրնաք ելլել

գ.- Ներս չէք կրնար մտնել

դ.- Դուրս չէք կրնար ելլել

6. Աւագ Հինգաբթին յիշատակն է:

ա.- Արարշագործութեան

բ.- Տասը կոյսերուն

գ.- Յիսուսի Մատնութեան

դ.- Վերջին ընթրիքին, Ոտնլուայի եւ Խաւարումին:

7. Աւագ Երկուշաբթին յիշատակն է:

ա.- Արարշագործութեան

բ.- Տասը կոյսերուն

գ.- Յիսուսի Մատնութեան

դ.- Վերջին ընթրիքին, Ոտնլուայի եւ Խաւարումին:

8. Աւագ Երեքշաբթին յիշատակն է:

ա.- Արարշագործութեան

բ.- Տասը կոյսերուն

գ.- Յիսուսի Մատնութեան

դ.- Վերջին ընթրիքին, Ոտնլուայի եւ Խաւարումին:

9. Աւագ Չորեքշաբթին յիշատակն է:

ա.- Արարշագործութեան

բ.- Տասը կոյսերուն

գ.- Յիսուսի Մատնութեան

դ.- Վերջին ընթրիքին, Ոտնլուայի եւ Խաւարումին:

10. Այս տարի Ապրիլ 24 ին

քանի՞ներորդ ամեակն է Հայոց

Տեղասպանութեան:

ա.- 90 բ.- 91 գ.- 100 դ.- 95

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. Եւ Զ. դասարաններու անկիւն

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Ապրիլ 22 ին իհչի՞
յիշատակը պիտի տօնենք:

Ս. Յովհաննես Մկրտիչի -----

2.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն
յիշատակը:

ա.- Աւագ Չորեքշաբթի՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Հինգշաբթի՝ Յիշատակ

3.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն
յիշատակը:

ա.- Աւագ Ուրբաթ՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Շաբաթ՝

----- Ս. Զատկի

4.- Գրէ՛ Աւագ շաբթուան օրերուն
յիշատակը:

ա.- Աւագ Երկուշաբթի՝ Յիշատակ

բ.- Աւագ Երեքշաբթի՝ Յիշատակ

5.- Քանի՞ հատ էին իմաստուն կոյսերը:

ա.- 5

բ.- 10

գ.- 7

դ.- 3

6. Ամբողջացո՞ւր Քրիստոսի խօսքերը
ըստ Մատթէոս 26.26:

Յիսուս հաց առաւ, օրինեց, կտրեց Եւ
բաժնեց աշակերտներուն, ըսելով.

- Առեք, կերեք, ասիկա իմ

----- է:

7. Ամբողջացո՞ւր Քրիստոսի խօսքերը
ըստ Մատթէոս 26.27:

Ապա առաւ բաժակը, գոհութիւն
յալտնեց Աստուծոյ Եւ տուաւ
աշակերտներուն, ըսելով.

- Բոլորդ խմեցէք ասկէ. ասիկա իմ
----- է:

8. Ի՞նչ կը կոչուի Երկնային Եկեղեցին:

ա.- Յաղթական

բ.- Զինուորեալ

գ.- Մարտնչող

դ.- Երկնային Եկեղեցի չկայ:

9. Ի՞նչ կը կոչուի Երկրային Եկեղեցին:

ա.- Յաղթական

բ.- Անդրանկաց

գ.- Զինուորեալ կամ Մարտնչող

դ.- Սուրբերու Ժողով:

10. Ո՞ր Աւետարանին մէջ կը կարդանք
Ղազարոսի Յարութեան մասին

ա.- Մատթէոս, Մարկոս Եւ Ղուկաս

բ.- Յովհաննես

գ.- Համատեսական Աւետարաններուն մէջ

դ.- Մատթէոս Եւ Ղուկաս

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն**

Անուն: _____

1.- Մենք այս տարի Ապրիլ 1 ին ո՞ր տօնը տօնեցինք:

Ս.   **Գրիգոր**   **Հուսաւորչի**

2.- Ո՞ր Աւետարանին մէջ գրուած է տառ Կոյսերուն Առակը:

ա.- Յովհաննէս, Մարկոս եւ Ղուկաս

բ.- Մատթէոս

գ.- Համատեսական Աւետարաններուն մէջ

դ.- Մատթէոս եւ Ղուկաս

3.- Պատարագիշը հաղորդութիւնը կը պատրաստէ ----- մէջ դնելով
----- եւ -----:

4.- Ի՞նչ կը կոչուին Ղազարոսի քոյրերը:
----- եւ -----:

5.- Ո՞ր Աւետարանին մէջ կը կարդանք Ղազարոսի Յարութեան հրաշքին մասին:

ա.- Յովհաննէս, Մարկոս եւ Ղուկաս

բ.- Յովհաննէս

գ.- Համատեսական Աւետարաններուն մէջ

դ.- Մատթէոս եւ Ղուկաս

6. Ամբողջացո՞ւր Քրիստոսի խօսքերը ըստ Աւետարանիշին 11.25:

Յիսուս ըսաւ.

- Ե՞ս եմ ----- եւ -----:

Ան որ ինձի կը -----,

թէպէտեւ ----- պիտի -----:

7. Որո՞նք են հինգ տաղաւարները:Գրէ Տօնացուցի շարքով:

ա.- Սուրբ Ծնունդ

բ.- -----

գ.- -----

դ.- -----

ե.- Խաչվերաց

8. Տաղաւարներուն յաջորդող Երկուշաբթի օրը Յիշատակն է -----:

9. Ի՞նչ կը կոչուի Հայաստանի մէջ գտնուող Ապրիլեան Եղենի Յուշարձանը:

-----:

10. Սուրբ Յարութեան տօնը 35 օրուայ շարժականութիւն ունի: Հետեւեալներէն որ ժամանակաշրջանին մէջ կարելի է Սուրբ Յարութեան տօնը տօնել:

ա.- Մարտ 15 էն Ապրիլ 18

բ.- Մարտ 22 էն Ապրիլ 25

գ.- Մարտ 30 էն Մայիս 3

դ.- Փետրուար 29 էն Ապրիլ 18

Ապրիլ 24, 1915 - 2006

Ոգեկոչենք Մեծ Եղեռնի նահատակներուն անմահ յիշատակը նաեւ՝

- Ապրելով Հայակնիք կեանք մը,
- Վառ պահելով Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօներն ու ազգային աւանդութիւնները,
- Լսելով, մտիկ ընելով ու երգելով Հայանուագ շարականներն ու երգերը,
- Ամուր կառչած մնալով մեր Հայավայել բարի բարքերուն ու սովորութիւններուն,
- Կարդալով ու կեանքի վերածելով մեր Հայագրեալ Աստուածաշունչը
- Եւ մանաւանդ՝ Սիրելով Հայը Ամբողջ տարուան ընթացքին:

Այս է մեր Մեծ Եղեռնի նահատակներուն պատուիրանը.

«Պիտի հանեմ ձեզ ձեր գերեզմաններէն . կենդանութեան շունչ պիտի տամ, իմ հոգիս պիտի տամ ձեզի, եւ ձեզի ձեր երկիրը պիտի վերադարձնեմ:» Եզեկիէլ 37.14

Կարճ Լուրեր

• Մարտ ամսուան ընթացքին www.sourphagop.org ը ունեցաւ **10,587** Այցելուներ որոնք եկան **50** երկիրներու **199** քաղաքներէն եւ **30,163** զարկեր տալով դիտեցին **13,188** Էջեր ([html](#)) եւ բացին **1,020** գրութիւններ ([.pdf](#)): Ամբողջական Հաշուեցոյցը կը գտնուի www.sourphagop.org ի վրայ:

- Կիրակնօրեայ Դպրոցը փակ է Ծաղկագարդին՝ Կիրակի **9** Ապրիլին, առիթ տալու համար աշակերտներուն եւ ծնողներուն մասնակցելու Մանուկներու Թափօրին ժամը **11:00** ին:
- Սուրբ Յարութեան պատգամի փոխանցում եւ Հաւկթախաղ Կիրակի՝ **16** Ապրիլին:
- Նկարչական Մրցում՝ Յիսուս Քրիստոս՝ Ծաղկագարդէն Յարութիւն:
Ժամկէտ՝ 21 Ապրիլ 2006
Ցուցահանդէս 30 Ապրիլ 2006 Ահարոնեան Սրան
- Կիրակնօրեայ Դպրոց բաց է ամէն Կիրակի ժամը 10:30 կ.ա. - 1:15 կ.ե.
Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կապ պահել, Տնօրէնին՝ Թորոս Պապիկեանին հետ

email : director@sourphagop.org

Հեռ : (514) 956-1277